

Verrassende haagplanten voor de tuin

Er zijn heel wat meer soorten geschikt als haag, dan alleen een traditionele *Buxus*, liguster of lavendel, zo heeft PPO Bomen in een gebruikswaardeonderzoek ontdekt. Om welke soorten gaat het?

Hagen waar je overheen kan kijken, vormen vaak de begrenzing van een (voor)tuin, maar ze worden ook binnen de tuin gebruikt als afscheiding tussen verschillende gedeelten. De laatste jaren is het onder tuinbezitters heel populair om weer, net als vroeger, haagjes te gebruiken als omlijsting van plantvlakken. *Buxus* is daar een sprekend voorbeeld van.

Het sortiment dat als kleine haag wordt toegepast, is behoorlijk traditioneel: *Buxus*, *Lavandula*, *Ligustrum*, *Taxus* en *Carpinus*. Er zijn echter veel meer mogelijkheden. PPO Bomen heeft de afgelopen vier jaar een ongebruikelijk sortiment hagen aangeplant in de Sortimentstuin Harry van de Laar, op de huidige Proeftuin van Holland in Boskoop. De sortimentskeus werd gemaakt op basis van ervaringen uit eerdere onderzoeken en informatie uit literatuur.

Er zijn hagen uitgetest van verschillende formaten, variërend van 40 cm tot 1,2 m hoog. Er is bekeken hoe de hagen sluiten, hoe groot ze worden, hoeveel onderhoud ze vergen en of ze een bijzondere sierwaarde hebben. Bij veel planten is door snoei ook een ander formaat te creëren. De aangegeven grootten in dit artikel zijn van de proefplanten die merendeels in 2003 geplant zijn.

Van de geteste planten kwamen als best gelukte hagen naar voren: *Buddleja* 'White Ball', *Escallonia* 'Edinensis', *Fuchsia magellanica* var. *gracilis*, *Hebe topiaria*, *Ilex maximowicziana* var. *kanehirae*, *Ligustrum japonicum* 'Texanum' en *Malus* 'Adirondack'.

De geteste planten vormen maar een klein deel van het sortiment dat als haagje geschikt is. Veel opgaande heesters die compact groeien, tegen snoei kunnen en geen ondergrondse uitlopers maken, zouden ook gebruikt kunnen worden. Vanwege de uitlopers zijn planten als *Itea* of *Aronia* niet zo geschikt. In het kader 'Meer suggesties voor kleine haagjes' staan nog meer suggesties voor ongebruikelijke hagen. Deze zijn deels in Canada uitgetest. ■

Buddleja 'White Ball'

Foto's: PPO Bomen

Haagjes tot 60 cm hoog

Hieronder volgen de bijzonderheden, de pluspunten en de minpunten van planten waarvan 60 cm hoge haagjes zijn gemaakt. Deze hagen zijn te bezichtigen in Sortimentstuin Harry van de Laar, aan Rijnveld 153 in Boskoop.

Amelanchier rotundifolia 'Helvetia'

- 50 cm hoog en 25 cm breed
- Jaarlijks lichte vormsnoei
- Sloeg slecht aan door droogte, ook later slechte groei en uitval
- Veel vrachtschade door rupsen
- Bij snoei als haag zelden bloei en vruchtdracht

Chamaecyparis thyoides 'Top Point'

- 60 cm hoog en 30 cm breed
- Jaarlijks één of twee keer snoeien, afhankelijk van hoe strak de haag moet zijn
- + Groeit dicht en heeft fijn blauwgroen loof
- + Voor kleine haagjes veel geschikter dan bijvoorbeeld *Cupressocyparis leylandii*
- Gevoelig voor bruinverkleuring door takluis

Euonymus verrucosus

- 60 cm hoog, 40 cm breed
- Snoei eens per jaar
- + Dichte struik met 's zomers groen blad en mooie herfstkleur
- + Kan op droge schaduwrijke plaatsen

- Kan tijdelijk volledig kaal worden door vraat van spinselmot
- Draagt door snoei zelden vrucht

Hebe topiaria

- 50 cm hoog en tot 100 cm breed
- Lichte snoei van de zijanten één keer per jaar in het voorjaar
- + Is al snel zeer dicht en groeit regelmatig
- + Uitstekend alternatief voor *Buxus* of *Lavandula*
- + Hele jaar door kleine grijsgroene blaadjes
- + Witte bloemetjes in juni (niet massaal)
- Wordt zonder snoei op den duur te breed
- Vanwege winterhardheid alleen in West-Nederland bruikbaar

Ilex maximowicziana var. *kanehirae* (syn. *I. mutchagara*)

- 40 cm hoog en 30 cm breed
- Snoei één keer per jaar in de zomer, slechts lichte snoei nodig
- + Stevige, dichte en regelmatige plant, goed als strak haagje
- + Glanzend, fijn wintergroen blad zonder stekels

Hebe topiaria

Fuchsia magellanica var. *gracilis*

Pennisetum 'Hameln'

Hagen tot 1,2 m hoog

Hieronder volgen de bijzonderheden, de pluspunten en de minpunten van planten waarvan 1,2 m hoge hagen zijn gemaakt. Deze hagen zijn te bezichtigen in Sortimentstuin Harry van de Laar, aan Rijnveld 153 in Boskoop.

Buddleja 'White Ball'

- 1,1 m hoog en 1 m breed
- Jaarlijks of eens per twee jaar stevig terug-snoeien in april
- + Dichte en stevige haag met grijsgroen blad
- + Bloeit jaarlijks rijk met witte bloemen in juli-augustus
- + Lokt vlinders
- Na stevig snoeien, fungeert de haag tijdelijk niet als barrière
- Wordt vrij breed en is niet strak te snoeien

Escallonia 'Edinensis'

- 1,2 m hoog, 80 cm breed (kan ook kleiner worden gehouden)
- Snoei minimaal één keer per jaar na de bloei
- + Zeer dichte wintergroene struik met klein blad
- + Bloeit met felroze bloemetjes in juli
- + Sluit al na één jaar goed

Exochorda racemosa

- 70 cm hoog en 40 cm breed
- Snoei meerdere keren per jaar
- Groeit nogal los en wild

- Bloeit door benodigde snoei vrijwel nooit

Fuchsia magellanica var. *gracilis*

- 1,2 hoog en 80 cm breed
- Snoei één keer per jaar, begin mei. Elke twee en drie jaar een keer flink terug-snoeien in vroege voorjaar, voor behoud van vorm en bloei.
- + Vormt een dichte, beetje losse haag
- + Zeer gezond
- + Bloeit vanaf juni de hele zomer en herfst met felrozerode bloemetjes
- + Tropische uitstraling, en toch verdraagt de plant zeker 15°C vorst
- Na stevig terug-snoeien vormt de haag tijdelijk geen barrière

Hypericum x inodorum 'Rheingold'

- 80 cm hoog en 80 cm breed
- Snoei één keer in het vroege voorjaar
- + Aantrekkelijk met gele bloemen en later roodbruine bessen
- Vrij los en breed, niet strak te snoeien
- Vanaf snoei tot eind april geen functie als barrière

Ligustrum japonicum 'Texanum'

- 80 cm hoog en 60 cm breed
- Jaarlijks twee keer snoeien, liefst met snoeischaar in plaats van (elektrische) heggenschaar
- + Groeit dicht en regelmatig
- + Heeft witte bloemen in juni
- Om het blad niet te beschadigen, moet tak voor tak gesnoeid worden

Malus 'Adirondack'

- 1 m hoog en 40 cm breed
- Snoei één keer per jaar in de winter, liefst met snoeischaar in plaats van (elektrische) heggenschaar
- + Draagt witte bloesem en oranje-rode sierappeltjes
- + Heeft stevige opgaande takken
- Maakt een vrij open haag, die kleine huisdieren niet tegenhoudt
- Blad kan vrachtschade door rupsen oplopen

Forsythia spectabilis + *Lonicera x purpusii* 'Winter Beauty' + *Cornus mas*

Deze drie struiken zijn door elkaar aangeplant om samen een haag te vormen.

- 1 m hoog en 60 cm breed
 - Snoei minimaal eens per jaar na de *Forsythia*-bloei
 - + Wordt een vrij grote dichte haag
 - + *Forsythia* bloeit geel in het voorjaar
 - *Forsythia* gaat te veel domineren, *Cornus* wordt weggeconcurrerd
 - *Lonicera* groeit nogal breed uit
 - Sierwaarde komt vrijwel volledig van *Forsythia*
- Deze haag blijkt weinig voordelen te hebben ten opzichte van een *Forsythia*-haag.

Pennisetum 'Hameln'

- 90 cm hoog en 1 m breed
- Jaarlijks afknippen in vroege voorjaar
- + Vormt dichte haag van siergras met hele najaar en winter aren
- + Is al de eerste zomer volledig dicht
- Is alleen een visuele barrière, geen fysieke
- Fungeert na afknippen tijdelijk helemaal niet als haag
- Om de afwezigheid als haag in het voorjaar op te vangen, kunnen ertussen hoge voorjaars-bloeiende bloembollen (bijvoorbeeld narcissen) geplant worden.

Margareth Hop Hop is onderzoeker bij PPO in Lisse, (0252) 4621 21/margareth.hop@wur.nl.

Het onderzoek is gefinancierd door het Productschap Tuinbouw.